

Hirdetési díj.

Vikre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepekét követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

1876. hatodik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai talványon alólírt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet” kiadója.

Az osztrák-magyar alkudozások.

Budapest, jan. 25.

(A.) Komoly események közeledését jelzik mindenfelől. Királyunk már holnap Bécsbe utazik s a magyar kormány tegnap is ma igyekezett végkép megállapítani a programot, melyből az Auszriában folyó alkudozásokban egy tapodtat sem fog eltérni. Talán holnap e program egyes részéről, főbb elveiről — a melynyiben ezek még nem ismeretesek — a közvélemény újabb határozott nyilatkozatokat kap s tájékozást nyer a kormány szándékáról. Madarász József idevágó interpellációra a választ a miniszterelnök holnap helyezett kiállításba. Ez az interpelláció nagyon ügyetlenül készült ugyan, mivel kormányhoz intézett kérdések legtöbb, olyan, hogy rájuk Tisza Kálmán nem volt felelős, mert az osztrák minisztereknek a lapokban megjelent kétségbeesett nyilatkozatairól a magyar kormány véleményét nem mondhat. Az interpelláció utóbbi pontja azonban mégis nyújt alkalmat, ha nem is új dolgok előadására, de legalább arra, hogy a kormány a már régebben elmondottakat ismételve.

Egyelőre ebből is kellő megnyugvást merhet a közvélemény. Elég, ha tudjuk, hogy a kormány a válságos, döntő pillanatba is ragaszkodik előbbi terveihez, hogy magyar hiteltelgy önállósítását ma

is szívén viseli s hogy a vámtérlet közösségének fenntartását ma is ösmeretes feltétellel teljesítéséhez köti. Ennél ma nem lehet többet elérni. Ausztria még az ellen is nemcsak tiltakozik, de élet-halál harcot helyez kiállításba s a bécsi kormány már olyan agitációt szervezett ellenünk, melynek legyőzése minden erőnk megfeszítése nélkül alig lesz lehetséges. Az osztrák kormány a bécsi főtörvényhozás már fölfoglalta Magyarországot jogos óhajai ellen. Szervezett csatasorban állanak velünk szemben az osztrák törvényhozás házái; pártkülönbség nélkül, feudálisok és alkotmányhű elemek, clericalisok és szabadelvűek megkötötték a nagy szövetséget, melynek célja Magyarország minden óhaját visszautasítani.

Valóban különös a látvány, mely Bécsben a világ elé tárul. A Schmerlingek, a Thun Leók újra felszínre kerültek s újra vezérszerepet kezdenek játszani karöltve ama kormánnyal, melynek egyik tagja nem rég nyíltan kijelentette, hogy nem barátja az 1871-ki kiegyezésnek. Tünelmes idők kezdünk élni és a jelen-ségekből viharra lehet következtetni. Bismarck herceg egyik főközlönye már hetekkel ezelőtt jelentette a készülődő eseményeket. Akkor a bécsi sajtó gunyakacsal fogadta e kísértetlátást. De az események igazat adtak a berlini lapnak s ma csakugyan régi jó barátaink, a concordatum hőse Thun Leo és a jogeljárás theorijának apostola Schmerling s azok a nagyszájú börcmatadorok, a szédelgés nagymesterei, az egykori centralisták mind egy zászló alatt csoportosultak s a „késig” menő küzdelemmel fenyegetik Magyarországot.

Mindez legelől az osztrák kormány műve, mely oly módon akarja a világgal elhitetni, hogy őt a reichsrath kényszeríti rá, hogy Magyarországot minden követelését visszautasítsa. E zivatarral akarják a legfelsőbb körök is megijeszteni, illetőleg a magyar követelések visszautasítására bírni. De mindenki tudja, hogy ez a zivatar csak mondanak csinált, hogy az osztrák kormány Ausztria érdekeit egy szűkebbül és önző clique érdekeivel azonosítsa s hogy a közvélemény a Laytán tul már készült rá, hogy a jelen kormány, vagy legalább szél-szó tagjai nem sokára jézanabb férfiaknak fognak helyet adni. Annál tény, hogy az alkudozások Magyarországgal ama négy év alatt, a mióta az Auersperg-kormány áll az ügyek élén, egy hájszályival sem haladtak előre, a miből aztán joggal következtethetünk, hogy jövőre sem boldogulunk vele.

A helyzet folyton komolyabb alakot

ölt s általános a hit, hogy a két kormány egyike az alkudozások szirtjein hajótörést fog szenvedni. De képzeltető-e, hogy a magyar kormányra várakozik ez a sors? Jóhet-e utána olyan cabinet, mely kevesebbet akarjon, mint ő? Lehetséges-e egyáltalán alkotmányosság földözése nélkül e hazában mostan más kormány, mint a Tisza Kálmán? A ki viszonyainkkal ismerős, az ezekre a kérdésekre csak határozott nemmel válaszolhat. Ha a két kormány közül csakugyan bukni kell valamelyiknek, úgy a bukó fél egyedül az osztrák lehet. Magyarország a jog és a törvény alapján áll, a méltányosság terén élmént a leg-szélsőbb határig s ha mindemellett Bécsben a merev negatív fegyverrel küzdenek, úgy ez eljárás következményeirel nem minket illet a felelősség. A magyar kormány a nemzeti közvélemény meghamisíttatlan kifejezése, míg oda át a kormányhatalom olyan férfiak kezében van, kik mesterséges eszközökkel tartják uralmukat. — Azért nagy erőfeszítéssel bár, de végtére mégis kivívtuk a diadalt s e diadal remélhetőleg már legközelebb miénk lesz, mert az eldöntés pár hét alatt okvetlenül bekövetkezik.

— A képviselőház jan. 25-ki ülésében tárgyalás alá vette a községi törvény módosítására vonatkozó javaslatot.

Gullner előadó kiemeli, hogy a javaslat célja javítani azon hiányokon, melyeket a községek rendezéséről szóló törvényzikkben a tapasztalat kimutatótt. Ajánlja a törvényjavaslat elfogadását.

Halász Bálint nem fogadja el a törvényjavaslatot. Legfőbb indoka, melynél fogva a törvényjavaslatot nem fogadja el, abban fekszik, hogy az a községi kiadások fedezése tekintetében a vagyon szerinti teherviselés elvét elveti, mi által lehetségesé válik, hogy a községek tagjai aránytalan adóval terhelhetnek.

Boros Gábor. Bár sok hiányt lát a javaslatban, mint tagadhatlan haladást mégis elfogadja azt.

Simonyi Ernő helyesli a javaslat azon részeit, melyek kimondják, hogy azon ügykörökhez, melyeknek valaki hasznát nem veszi, ne járuljon költséggel. A javaslat többi részeiben azonban a miniszteri omnipotentia való törekvést lát. Nem fogadja el tehát a javaslatot.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Halász Bálinttal szemben tagadja, mintha a javaslat privilegiumokat alkotna; csak azt mondja igen helyesen ki, hogy a ki több hasznát veszi a községi önkormányzatnak, nagyobb arányban is járuljon hozzá. A mi azt illeti, hogy

a javaslat a községi életnek nem minden baján segít, utal arra, hogy tekintettel számos teendőnkre, a kormány csak a gyakorlati élet égető bajainak orvoslására akart vállalkozni. A mi az erkölcsi testületek, özegek stb. képviseltetését illeti, elismeri, hogy ez vitatható kérdés; ám megjegyzi, hogy ma is van módjuk — a nyilvánosság révén — érdekeik megvédésére, de ha azt nem valósítják, nincs garancia arra, hogy valóítani fogják, ha a képviselők bejutnak. A községek egyesítését most nem tartaná cél-szerűnek. A honosítási törvény meghozatalát szóló is sürgeti, de sokkal fontosabb kérdésnek tudja ezt, hogyszem — különösen a politikai jogokban való részesülés nagyon gyors adójának megakadályozása céljából — elsietve intézkednék e tárgyban. Ismétli, hogy a kormány éri ez ügy fontosságát, a jelen praxis abnormitásainak orvoslására el fog követni mindent. Természetesnek találja, hogy Simonyi, ki a tegnap elfogadott fegyelmi törvényt ellenzi, a jelen javaslatnak ezzel összefüggő részeit szintén ellenzi. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Helyeslés.)

Ezekután a törvényjavaslat általánosságban elfogadtatván, megkezdett annak részletes tárgyalása.

A 11-ik §-nál Irányi kérdésére Tisza miniszterelnök válaszolja, hogy honosítási törvény nem lévén, a belügyministerium azon elv szerint jár el, hogy senki két államnak egyidejűleg polgára nem lehet. A politikai menekültek névze a legtöbb állam irányában szerzősek dntenek; a magyar állam egy szerződésbe nem vette fel a tisztán politikai menekültek kiadását, azok honosítása iránt azonban, miután azok nem teljesítik az illető állam iránti kötelezettséget, igen bajos volna a ministeriumnak intézkedni.

Irányi a menekültek névze e felfogást nem tartja egy szabad országhoz méltónak; a magyar menekültek irányában soha egy állam se tette azt. Indítványozza, hogy nem két, hanem 3 évi benlakás s két évi adófizetés tételessé a községre való feltétel feltételévé, a honosítást a miniszter azon esetre adván meg, ha az illető kijelenti, hogy nem követett el oly bűnt, mely miatt kiadása válnék szükségessé. — Tisza miniszterelnök sokat azok közül, a miket előtte szóló mondott, helyesnek tart, de azok nem a törvénybe válnak, s az általa is ohajtott célt inkább hátráltatná, hogyszem előmozdítaná, kéri az indítvány mellőzését. A ház a §-t változatlanul elfogadta. — A 23-ik §-nál Hedry indítványozza, hogy a vétke elöljáróra súlyosb esetekben 500 forintig alkalmazható bírság minimuma is állapíttassék meg, kis és nagy községekben 25, rendezettvárosú városokban 50 frtra.

A bizottság e módosítással elfogadja a

akad. Az nagyon természetes, hogy Luz kis-aszony előtt van némi tekintélyed. A te jó tulajdonsaidat nem is említve, oly ember fia vagy, ki meg tudta alapítani szerencsédet s hirtet szerzett magának.

— E név épen úgy jó anyámé is, miként enyém, viszonzám, mert rémélem, nem áll szándékában azt megváltoztatni valaha.

— Az nem mindegy — felelt anyám. S ezzel oly komolysággal kezdte el a különb-séget magyarázni nekem, mintha a tiptarancsolat hízeikelyeiről volna szó.

Azután folytató: — Ha megengeded, beszéljünk ügyleti dolgokról. Luz kisasszony igen jó partienak mondható.

Az igaz, hogy nem gazdag, apja rosszul kezelte vagyonát s az afeletti bánat, hogy pénzét mind elfecsérelte, kora sirba vitte őt. Angolinet, kiskorában árván maradvá, nagy-nénje nevelte fel, ki maga is mintaképe az éreányek és minden jótulajdonoknak s a legnagyobb gondot fordított unokahuga szép tehetségeinek kiképezésére. S e kedves leányka (meg-maradok előbbi véleményem mellett) nagyon mivel, tanult, helyes magaviseletű, vallásos s természetes szerény modorral bir; ennyi kitűző tulajdon felér egy hozománygyal, vedd hozzá még ehhez a jószülétes elönyt s valló be, hogy az, ki nőül venné őt, nem lenne-e jól elhelyezve a genfi társaságban s nem érezhetné-e elégtelnek magát?

— Jobb helyen volna-e, mint a Luz ur tallérjai? adtam feleletül.

Fájdalom Luz kisasszony nem nekem

való, én csak a vagyonra nézek.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstet et Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapestben: Haasenstet et Vogler hirdetés közv. rodaja. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szervitátor 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynőse, Józsefstr 10. sz. 1 emelet

Nyilvleri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

§-t. — A 49-ik §. után Horváth L. egy kü-lön §. felvételét indítványozza, mely szerint a belügyminiszter az összeépült községek egyesítését a közigazgatás érdekében elrendelheti. — Tisza miniszterelnök hozzájárul e módosításhoz, melyet a ház el is fogad. — Az 50-ik §. elfogadásával a törvényjavaslat tárgyalása s ezzel az ülés is véget ér.

— A szabadelvű párt 25-iki érte-keztétén először is Hollán Ernő bucsunylatko-zata jelentetett be, melyet az értekeztet bará-ti rokonszenven vett tudomásul s megbízta el-nököt, hogy erről s a párt szerencsekívánata-ról Hollánt tudósítsa. Ezután Tisza minis-terelnök jelenté be Madarász interpellációjára holnap adandó válaszát, melyben elmondja, hogy az osztrák miniszterelnök nem kérdi tö-le, mily nyilatkozatok tételére van jogosítva, valamint szóló se kérdezné azt tőle, s hogy a tárgyalások részleteiről ma nem nyilatkozhat, de az eredményt oly időben terjesztendi a ház elé, hogy az teljesen függetlenül határozha-son föltötte. A válasz helyeslő tudomásul véte-tett. A hercegovinai zavarokra vonatkozó egy kérdésre kijelenté a miniszterelnök, hogy a magyar-osztrák monarchia külügyi kormányza-ta béke-politikát követ, s ebben a magyar kor-mány által erőlyesen gyámoltatfik.

Ezután egy interpelláció jelentetett be a kereskedelmi s iparkamara — az ipartörvény módosítása tárgyában. — Végül a bírói fi-ze-tések fokozatáról szóló tvjavaslat került tár-gyalás alá. Többen hivatkozván a tvjavaslatnak igazságszolgáltatási tekintetben hátrányos következményeire, melyeket nem compensálhat a csak több év múlva bekövetkező csekély meg-takarítás: felkérték a minisztert a tvjavaslat visszavételére. Az igazságszolgálmiszter s a mi-niszterelnök kijelenték, hogy a ház egyhangú határozata kötelezően a kormányt e tvjavaslat benyújtására, nem áll hatalmukban annak visszavonása, de ha a ház akarata az osztályok-ban másként nyilvánul, mellőzhető leendő a tvjavaslatnak — mely egyébiránt legkevésbbé sem sérti az igazságszolgáltatás érdekeit — nyilvános tárgyalás alá vétele. Az értekeztet e tvjavaslatra névze semmi határozatot nem hozott.

KÜLFÖLD

Kolozsvár, 1876. jan. 27.

Egy hete már rég elmúlt, hogy a fran-czia községi delegatusok választása megéj-te-tett. A végeredmény azonban még mindíg ninc-s hivatalosan kimutatva. Mindégyik párt egyfor-mán játkotok úz a conservatív és republicanus szavakkal, s magának tulajdonítja a diadalt. Ezuttal a rossz példával maga a kormány-

— Te tréfálsz, szólt anyám. Elég gazdag vagy arra, hogy ha megmőszulsz, csakis a jellemek és társadalmi állás összhangzóságát vedd figyelembe. Azt még nem engedném soha, hogy fiam csak pénzért házassodjék.

— Anyám nagyon könnyen beszél e tárgyról, viszonzám. A hozomány-csengő pénz, van mit megfogni rajta, de a társadalmi állás igen gyakran rejtélyes valami.

Anyám felém fordulva, mélyen tekintett szemembe. Nem tudok hínál fileimnek, szólt. Hoggyan, te beszélhetsz így Marcell, te, kinek mindig azt vettem szemébe, hogy a holdban szeret kalandozni...

— A mint látja anyám, az ember ki-gyógyul abból is rendre. Megváltoztam ked-ves, jó anyám, nagyon higgadt ember lett be-lőlem.

Anyám erre elkomolyodott, a koci egy-k szegletébe vonult s darabig mit sem szólt. E közben megérkeztek Fossazba, ez egy csi-nos kis telep, melyet közepén a Foron pataka szel át.

Anyám ohajtott kissé gyalog menni. Megállítottam a kocsit, kiszálltunk s karomat nyújtam neki. Átmenye egy híd, balra tér-tünk, kellemes lankásan menő úton haladtunk előre a folyócska mentében, mely mellett egy-felől sövénykerítés fut végig, másfelől szép erdő terül el.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Meré Paulina.

Regény levelekben.

Irtta:

CHERBULIEZ VICTOR.

Nyolczadik levél.

Genf, sept. 15.

(Folytatás.)

gészen fül lettem, de kezeim remegtek. — Oh! minő hasonlat! — szólalt fel egy őg delnő. Egy kaczer leányka s egy ka-landokután járó hölgy között, istennek hála nagy különbség!

— Csak ne használjunk igen nagy sza-vakat! — szólt Gerard ur mosolyogva. A ke-reszttyei költőesség tiltja azt nekünk.

— Annnyal inkább, mondá egy másik nő, hogy egy szinpadí tánczosné leányának van joga nni elnézést várni, a természet nem ta-gadja eg magát. De a propos! tette hozzá, hova illeti csak e szép kalandúzó leány?

Németországba ment, úgy hiszem Münchenben tartózkodik, szólalt fel egyik a jelenvők közül.

— Ott helyén van! — mondá az előbb szóló, s mondják Bajorországban nagyon fes-

telen az erkölcsiég, ott szabadon futhatja majd a kalandját.

— Szivesen megbocsátok neki mindent, szólt bele anyám, csak hogy ide vissza ne jö-jön többet; példája nem jó hatással van fiatal leánykáinkra.

— Hölgyeim, szólt nevetve Gerard ur, ugyan legyenek kiméletesebbek kifejezéseikben. A szegény leány, meg lehet szánja, bánja tet-teit s most ott a távolban keres magának egy férjet, melyet itt meg nem kapharthatott.

Többé nem birtam haragommal, már épen kitörőben voltam, midőn az ajtó hirtelen megnyílt s Luz Angeline kisasszony lépett be nagynénjével a terembe. Luz kisasszony elég csinos leány, de tekintete igen szigorú, hangja igen határozott s egész kifejezésében van valami eszésség. Anyámat gyakran me-glátogatja s olyan leereszkedő módon bánik vele mindig, hogy az engem nagyon bosszant; titkos lenézést látok modorában, melyet anyám, daczára büszkeségének, elnéz neki. A kisasszony közeledett felém s kecses mosolyával tisztelt meg, mert elég szerencsés vagyok irántam való jóindulatával dísekedhetni. Kissé röviden vi-szonzám üdvözlését s miután néhány meglehe-betős közönyös szót váltottam vele, fogtam ka-lapomat és távoztam.

Ideje volt, majd megfultam.

Tegnap anyám séta-kocsizásra szólított fel. Utközben szóba hozta Luz kisasszonyt. — Na-gyon kedves leány mondá.

— Oh! bocsánat, viszonzám. Azt lehet mondani, ha épen akarjuk, hogy szép haja,

vagy szép foga van; de a mi a kedvességét, a bájt illeti...

— Valóban Marcell nehezen vagy ki-elégíthető.

— Nagyon nehezen, ámbár, hogy nincs jogom rá, no halljuk rossz fiu, mi kivetőt ta-lálisz e szép leányban.

— Csak nem tetszik nekem; erről én nem tehetek. Kívánja, hogy még világosabban szóljak? Olyan pártfogói hangon beszél min-dig anyámmal, mit én nem szenvedhetek.

— Csak ez a baj? — szólt komoly han-gon. Tudd meg, hogy Luz kisasszony az itte-ni legelőkelőbb családok egyikéhez tartozik s ő és én nem épen ugyanegy társaságba járunk, körünk nem épen egy.

— Az istenért! Ne alázza meg magát annyira, hogy hozzánk jöjjön.

Errő anyám régi száraz modorában fe-lelt, a mi most ismét szokássá vált.

Okos ember lőtedre igen drámailag fogod fel a dolgot. Luz kisasszony mindig szí-ves és előzékeny irányomban; ezer apró figye-lemben részesít, melyeket jó neven veszek tőle. Köszönetül szeretném, ha fiam kevésbé hidegen bánnék vele.

— Fia pedig nem fogadja el, hogy vele más hangon beszéljen valaki, mint anyjával teszi, és hogy valaki megengedje magának any-jával lenézöbben bánni, mint vele.

— Édes istenem Marcell! szólt anyám kissé neheztelő hangon, nem gondoltalak ké-pesnek rá, hogy ily kicsinyes dolgokon fen-

párt megy elő, ő kezdett a conservatívok diadaláról beszélni. De kik azok a conservatívok?

A jobb és balközép tagjai egyaránt maguknak igénylik e címet, sőt legújában nagy beszédében Gambetta magát és pártját úgy tüntette föl, hogy egyedül ők az igazán conservatívok. Ugyanezt teszik a bonapartisták, s így természetes, hogy azon tudósításból, hogy a conservatívok diadalmaskodtak: a választás eredményéről semmiféle fogalmat sem nyerhetni. Tény az, hogy a conservatív név alatt igen sok bonapartista lappang s a párt lapjai azt mondják, hogy 60—80 bonapartista senatortól való választása bizonyosnak tekinthető.

Különbben a lapok telvél választási beszédekkel, programokkal és proclamációkkal A „Rappel” Victor Hugo egy fölhívását közli következő címmel: „Paris delegatusa Franciaország 36.000 községének delegatusaihoz.” A nagy költő, sokott fellengző modorában buzdítja a delegatusokat olyan férfiak választására, kik a köztársaság megszilárdítását előmozdítani képesek. A proclamációtól, melyben a fenséges és föllengző gondolatok egymással váltakoznak, közöljük a következőket:

„Azok, a kik azt hiszik, hogy a köztársaságot bármikor is törvényesen eltörölhetik, csalódnak. A köztársaság erősen áll fenn. Természeti jogból ered. Nem szoktunk mellette vagy ellene szavazni a légnek, melyet beszívunk. Nem lehet szavazás alá venni az embert nem növekedésének törvényét. A monarchiák, miként a gyámokodás, birhatnak létjoggal addig, míg a nép kicsiny. Bizonyos testi magasságot elérve, a nép erőt érez magában arra, hogy egyedül járjon, és jár. A köztársaság az, mikor egy nemzet magát nagykorúnak nyilatkoztatja ki. A francia forradalom: az emancipált civilizáció. Ez igazságok egyszerűek, Franciaország nagykorú; alkotmányát módosítani lehet; korát megváltoztatni nem. Monarchiába helyezni vissza, annyi volna, mint újra gyámság alá fogni. Ehhez már nagyon megnőtt. Le kell hát tenni az agyremekről.

„Azzal vádolnak bennünket, hogy megtorlásra gondolunk, úgy van; megtorlásra gondolunk, mely megtorlásra. Elzöldt öt évvel Európának, úgy látszik, csak egy gondolata volt: megkisebbiteni Franciaországot; Franciaország ma visszafelé Európának, s neki is csak egy gondolata van: nagygyá tenni Európát. A köztársaságnem egyéb egy nagy lefegyverkezésnél; e lefegyverkezéshez csak egy föltétel van köteve: a jog kölcsönös tisztelése. A mit Franciaország akar, annak kifejezésére elég egy szó, egy fenséges szó: a béke. Franciaország akarja a békét: a lelkiismeretben, az igazság által — az érdekekben a haladás által — a nemzetekben, a testvériség által.

Franciaország ezen akarata a tettek, községek választói. Fejezzék be a köztársaság alapítását. — Tegyetek Franciaország senatusa számára olyan választásokat, hogy ezekből a világ békéje eredjen. Győzni: valami, — megbékíteni: minden. Alkossatok a reátok tekintő civilisató előtti egy kíváncsot köztársaságot ostromállapot nélkül, számkivetés nélkül, politikai bagnók nélkül, katonai iga nélkül, papi iga nélkül, az igazság, a szabadság köztársaságát. Forduljatok a felvilágosult férfiakhoz. Küldjétek őket a senatusba; tudják ők, hogy mi kell Franciaországnak. A világosságból készült a rend. A béke világosság. Az

erőszak elmúlt. A gondolkodók hasznosabbak, mint a katonák; karddal fegyvelmezni, eszmével civilizálni lehet. Van, a ki nagyobb, mint Themistokles —: Sokrates; van, a kinagyobb, mint Caesar —: Virgil; van, a ki nagyobb, mint Napoleon —: Voltaire.”

A török fővárosból azt jelentik, hogy ott komoly válsági hírek vannak elterjedve. Mahmud pasa, nagyvezér csillaga lefelé száll s ő, a ki eddig csaknem mindenható volt, a szultán bizalmát, úgy látszik, elvesztette. A miniszteriumban mult héten történt változásokat, hír szerint, Mahmud ellenére eszközölte a szultán. Mahmud utódjával Midhad basát emlegetik.

A spanyol képviselőválasztások, a kormány tudósításai szerint, reá igen kedvező eredménytér végződtek. Hír szerint a Sagastatörédék 36, a mérsékelt ellenzék 16 és a köztársasági párt 2 taggal lesz a házban képviselve. A többiek mind a kormány hívei Madrid városa: Augulo exminiszter, Pavia tábornokot, Lopez de Ayala tengerészeti, Romero Roblado belügyminisztert, Canovas de Castillo miniszterelnököt, Bayo bankárt és Sardoul marquist választotta követveiv.

A természettudományi társulat pályahirdetési 1876-ra.

I. Pályakérdés Toldy Ferencz emlékére.
A k. m. természettudományi társulat, elhunyt tagjának: Toldy Ferencznek emlékére, az 1876. jan. 19-én tartott közgyűlésén a következő pályakérdést tűzte ki:

Elkészítendő a magyar természettudományi és matematikai irodalom történetének megírása, kívántatik ezen irodalom lehetőleg teljes könyvrésze 1875. végéig, a magyar nyelven, Magyarországon bármely nyelven s magyarországi tudósoktól bárhol kiadott munkák s magyarországiaktól külföldi folyóiratokban közöltett értekezések alapján.

Jutalma a természettudományi társulat forgó tőkéjéből: 100 arany.

A pályázók kötelesek magukat megnevezni, szándékolt munkálatuk tervezetét f. é. mart. hó 31-ig a Természettudományi Társulat titkári hivatalába beküldeni és egyszersmind kijelenteni, hogy mennyi idő alatt készülhetnek el a munkáival.

A beérkezőndő tervezetek megbírálására a társulat választmánya három tagból álló, szakértő bizottságot küld ki, mely a tervezetek értéke felett ítélt, s a választmány beleegyezésével a pályázók közül egyet megbíz a munkálat véghezvitelével.

A díj a munkálat befejeztével adatik ki.

A társulat vállalkozik a munka kiadására és a szerzőnek, nyomtatott ivenként, 20 frt tiszteletdíjat biztosít.

II. Felhívás nyílt pályázatra.

A k. m. természettudományi társulat a jelen 1876-dik évben két ezer (2000) forintnyi összeget oly tudományos munkálatok előmozdítására kíván fordítani, melyek az ország mező-, borb- és erdőgazdasági viszonyainak kutatását vagy megismertetését vagy egyes magyarországi gazdasági terményeknek és czikkneknek, a tudomány jelen állásának megfelelő megvizsgálását és leírását, vagy e kiemelt czélt előmozdító szakmunkák írását tűzik ki czéljukul.

* * *

getre bukkantak; egyenél kikötöttek, hol oly drút találtak, melynek luva általában ehetetlen volt. Miután magukat vízzel ellátták, még 12 nap vitorláztak és azon tapasztalatra jöttek, hogy ha 30 napig tovább lehetne előrehaladni, azon tul uralkodó sötétségbe jutna az ember. Ezen hírrel visszatértek hazájukba minden következmény nélkül, kivéve, hogy egy utca örökíti ez eseményt Lisbonban, jelzett idő óta „kalandorok utcája” nevét viselve.

A földíratnál későbbben és lassabban fejlődött a földrajzolat.

Miletusi Anaximander (610—546 Krisztus előtt) ki Thales tanítványai közé tartozott, készítette volna némelyek szerint az első földabroszt Samosban, Polykrates zsarnok udvarában, mely földabroszt Hekateos (549—479 Krisztus előtt) történetirő később kijavított. — Hihetőleg ez volt azon földabrosz, melyet miletusli Anastagoras, Kleomenes spártai királynak bemutatott, midőn ötlet 499 évben Krisztus előtt a jónoknak a persa-zsarnokság elleni küzdelmében amazok gyámolítására akarta rábírni.

„Az — mint Herodot mondja — ércztábla vala, melyen az egész földkereksége bevésvolt és minden tenger és folyó.”

Szintén Herodot beszéli, hogy Darius 514 körül (Krisztus előtt) egy Demokedes nevű egyént — 15 persával együtt — mint követet küldött Görögországba az egyes helyeknek helyrajzi megjelölésére.

Rómában — úgy látszik — csak a vég-ső században Krisztus előtt lettek általánosokká a földabroszok.

M. Terentius Varro (116—28 Krisztus

Mindenkinek egyenlő alkalmat akarván nyújtani, hogy a föntebb említett szakmához tartozó munkálat versenyre kelhessen, a k. természet-tudományi társulat választmánya ezennel nyílt pályázatot hirdet.

A munkálatok beküldendő tervezetei vonatkozhatnak az ország valamely részében teendő új kutatásokra vagy utazásokra, vagy a kiemelt czélokát előmozdító szakmunkák írására.

A pályázók kötelesek szándékolt munkálatuk tervezetét beküldeni, magukat megnevezni és egyszersmind kijelenteni, hogy vajjon munkálatukkal az egész kitűzött összegré vagy belőle mennyire tartanak igényt.

A beérkezőndő tervezetek megbírálására a választmány szakférfiakból álló, legalább háromtagú bizottságot küld ki, mely a tervezetek czélszerűsége felett ítélt s a választmány beleegyezésével megbíz a pályázók közül egyet, vagy ha a körülmények megengedik, többet, terveik végrehajtásával, kiknek egyszersmind a kívánt összeget díjjal odaítéli. A díj rendszerint a munkálat befejeztével adatik ki, de ha végrehajtása pénzküldéssel járna, részben már a megbízatás alkalmával is kiadhatatik.

A tervezetek f. évi máj. hó 31-ig a k. m. természet-tudományi társulat titkári hivatalához (Budapest, Lipótváros, régi Lloyd-épület) küldendők.

A k. m. természet-tudományi társulat ugyanezen alkalommal még a következő pályakérdést tűzte ki:

III. A vegytanból. (Ismételve) — „Vizsgáltassék meg összehasonlítól Budapest lakottabb részeiben a talaj levegőjének vegyalkata, különösen annak éleny, légeny és szén-sav tartalma, úgy, hogy a vizsgálat eredményét közegösszegűgyi szempontból értékesíteni lehessen”. — Jutalom a Schuster-féle alapítványból nyolczszáz (800) frt. Beküldési határidő 1877 oct. 31-ke.

Függőben vannak még az 1875. jan. 20-án tartott közgyűlésen kitűzött következő pályakérdések:

IV. Az állattanból. (Ismételve) „Irasanak le a folyami ráknak (astacus fluviatilis Fabr.) boncz- és élettani viszonyai önálló vizsgálatok alapján.” Jutalom a Bugát-féle alapítványból háromszáz (300) forint. Beküldési határidő 1876. október 31-ike.

V. A növénytanból. (Ismételve.) „Adassanak elő cultivált növényeink betegségei, különös tekintettel azokra, melyek elősdi növények által idéztetnek elő.” Jutalom a Bugát-féle alapítványból háromszáz (300) forint. Beküldési határidő 1876. október 31-ike.

A III., IV. és V. alatt említett kérdésekre a pályázás szabályai a következők:

1. E kérdésekre csupán a k. m. természet-tudományi társulat tagjai pályázhatnak. 2. A jutalmazott pályamű, ha kisebb, a társulat közlönyében is megjelenhetik s ezen esetben a pályadíjon kívül, még a szokásos tiszteletdíjban is részesül; ha pedig nagyobb, akkor a pályázó tulajdona marad s mint a k. m. természet-tudományi társulat által koszoruzott pályamunkát külön magis is kiadhatja. 3. A pályamű idegen kézzel, tisztán írja, lapszámozva, kötéve legyen. A szerző nevét rejtő pecsétet levelelen ugyanazon jelmondat álljon, mely a pályamű homlokán áll. 5. Az így felszerelt pályamű a megszabott határidőig a társulat titkári hivatalába (Budapest, Lipótváros, régi Lloyd-épület) küldendő.

előtt) a rómaiak között igen tudós férfi és az együttes ókor legtermékenyebb írója, ki történelmi és irodalomtörténeti kutatásain kívül a nyelvtani tanulmányozást is űzte. A mezőgazdaság ról” című értekezésében említ Itálának egy falra-fesett földabroszt.

Augustus alatt (30. Krisztus előtt 14. Krisztus után) létezett Agrippa oszlopcsanokában a római világbirodalomnak egy oly térképe, mely az Agrippa felügyelete alatt tervezett mérés szerint volt létesítve.

Későbbi császári korszakban meg lettek különböztetve egymástól az utazási iratok és rajzok. — Az előbbieken egyes helyek neve és távolsága volt megjelölve kapcsolatban utijegyzetekkel. Ily neműek a korunkig fennmaradt „Itineraria Antonii” és az „Itinerarium Alexandri.”

Az „Itinerarium pictum”-ok utazó map-pák voltak. Ezekhez tartozott a „Tabula Peutingeriana”, melyet Celles Conrád a 15-dik század végén talált meg s melyet augsburgi ügyvivő barátja, a tudós Peutungi Conradnak ajándékozott kiadás végett. Ezen földabrosz Peutungi C. halála után elveszett s nem előbb mint 1714-dik évben lett újra feltalálva, mely jelenleg a bécsi császári könyvtárban van. Jelzett példánymásolaton a 13-dik századból Krisztus után, melyen az országok alakja, földrajzi fekvése és az Ocean milyensége tekintetben kívül vannak hagyva, csak a távolságok lőnek megjelölve egy, nyugatról keletre menő vonalon.

F. J.

Kelt a k. m. természet-tudományi társulat 1876. január 19-én tartott közgyűléséből.

Szily Kálmán,
első titkár.

Tanügy.

A közoktatási göreb.

A természet nyers tárgyaiban számos oly anyag rejlik, melyet ha sikerült azokból a tárgyakból kicsikarnunk, különféle hasznunkra fordíthatjuk. Amde ez az anyag csak akkor lesz hasznavehető, ha előbb az együtt járó salaktól megtisztítottuk.

Ez egy igen egyszerű eszköz segítségével történik; tanáraink nem sokat törődve a „Nyelvőr” tekintélyével, görebnek hitták.

A közoktatás terén oly számos a tárgy, mely a közoktatási miniszter rendezésére vár, el nem vitázható tevékenységének nálunk oly tág tere nyílt, hogy érdemet miniszter társai közt legtöbbet szerezhetne. De ha minden nemű rendezését az országgyűlés határozatától, minden aprólékoságot egy-egy törvényjavaslat benyújtásától tenné függővé, miniszterünkönél még elpusztulhatna minden közoktatási ügyünk. Ezért csak dicsőírhettük Trefort miniszternek a legutóbbi időben észlelt azon eljárását, hogy az apróbb ügyeket egyenes rendelekek után intézi el és csak a fontosabbakat, az elvi kérdéseket hagyja fenn az országgyűlésnek.

De ezek a rendeletek és javaslatok mily kevés gonddal vannak szövegezve! az anyag be tisztátalan a salaktól! Nem tudjuk, vajjon a közoktatási tanács tagjain mulik-e vagy a tulajdonképeni miniszterium hivatalnokain, de nem egyszer volt alkalmunk e lapok hasábjain figyelmeztetni az illetőket, mily sajtáságos módon akarják rendezni felülről tanügyünket. Az anyag tel van salakkal; hiányzik a göreb, melyen át kellett volna azt tisztítani.

Most is a közoktatási miniszternek két oly művét akarjuk bemutatni, melyekkel a közoktatás rendezését vette célba. Az egyik egy rendszabály, mely a földrajz és természetrajz tanítását szabályozza; a másik törvényjavaslat a közoktatásnak rendezéséről, melyekről egy későbbi alkalommal fogunk szólni.

A földrajz, Ritter (e század első tizede) óta oly tudomány, mely minket megismerteti a föld színének állapottal, alakjával, népesítésével, és azon viszonyával, a melyben a föld az emberhezűes az ő legfőbb érdekéhez áll. A mióta Ritter ezt tanította, azóta történelem nem lehet földrajz nélkül és földrajzi oktatás történelmi nélkül. De megint a földrajz a természetrajzzal is hasonló rokonságban áll, úgy hogy az észszerű természetrajzi oktatás részben a földrajzra és megfordítva. Az említett rendelet buzdítja a tanárt általában és a történelem s földrajz meg a természetrajz tanárát különösen, hogy tanuljanak; ebben még nincsen semmi rossz, csak azt nem értjük, hogy miért buzdítja a miniszter csak a föld- és természetrajz tanárát. A természettan és mennyiség tanítását? ki összehasonlítja a mai pl. Curtus-féle görög nyelvtant egy régibbel, feltűnőnek fogja találni a különbséget. De nagy változást idézett elő a nyelvészet (cinguistia) a modern nyelvek tanítására is. Véleményünk szerint tehát a miniszter a nyelvészet, természettan, mennyiség tan és a többi tanok terén épánni joggal buzdíthatta volna a tanárt haladásra, mint a földrajz és természetrajz terén. De hát mit tehetünk róla? A miniszternek legszebetűnőbb a hátramaradás a föld- és természetrajz terén és ő egyelőre csak ezeket a tanárokat kívánja buzdítani.

De most következnek a rendelet szövegében a botlások és ugrások. A rendelet követeli, hogy ezután a földrajzot a felgymnaziumban ne a történevész, hanem a természetrajz tanítsa. Eltekintve attól, hogy a tanteszületek alakítása sok esetelegességnek van kitéve, úgyhogy a tárgyak felosztása a tanév elején nem történhetik szigorúan a tanárok szaktanulmánya szerint, kérdjük a miniszteri rendelet szerkesztőjét, hogy Ritter talán azt követeli, hogy a földrajz tanítása ne legyen összekapcsolva a történelem, hanem a természetrajz tanításával? és lesz-e nagyobb sikere a történelem tanításának, ha ettől elkülönítjük a földrajzot? Igen de a rendelet ezt követeli és ennek meg kell lenni, különben — így folytatja a rendelet fenyegető hangon — az igazgató két év leforgása után tartozik feljelenteni, hogy melyik történelem-földrajzi vagy természetrajzi tanár nem akart haladni. „Az ily tanárok a tanárvizsgálati bizottság elé fogván idéztetni, a tanárképesítés töltők megvonatik, ha hanyagságuk a megtartott vizsgálat után is igazolhatnák.” Tehát a rendelet magának visszaható erőt akar tulajdonítani? és nem fél a következetlenségtől, melybe a kolozsvári és budapesti tanár-vizsgáló bizottságokat önönmagukkal hozná? De talán nem is akarja ezt a rendelet; mert szól „tantervátváltatásról” és a tanárképesítés egy új korszakáról, melyre ez a rendelet csak átmeneti korzakot képez. Dicsérjük a mi-

niszter ur szándékát, mert a közoktatásnak csakugyan van szüksége reformra: de ha az ezután képesítendő tanároktól külön minősítést követelnek, mint az eddigiektől, az ellen nines kifogásunk. De hogy az eddigi képesítettek is külön minősítést követeljen, mint a minőt egyetemünk eddig nyújthatta s hogy az eddigi tanárképesítő bizonyítvány vényessége a jelenleg ismeretlen s csak kiállítás helyezett tervek fejében megszűnjék, az lehetetlen. Van a haladásra ösztönzésnek más nne: irodalmi munkásságáért és tanárkodási uzsogáért kitűzendő pénzbeli jutalmazások, kitüntető czimek, magasabb tudományos (pl. yleumi) tanszékek, melyektől az előre nem hadó tanár mind elmaradna, de azért az egyet nyert minősítés és pályázat után kapott társai állomását el nem veszítheti. Különbben nyé lesz a miniszter szava, a ki a rendelet három évi próbaév eltelte után véglegesen meősíti? A rendelet tehát nem szívtatít át a görebbe és azért maradt meg annyi salak rajta.

Erythis.

Városi ügyek.

Képviselői közgyűlés.

Kolozsvár, 1876. janár 27.

— A tegnap délután gr. Eszterházy Kálmán elnöklété alatt megtartott képviselői gyűlésen a szentesített törvények bejelentése után első tárgy a Karolina kórház ügyében beérkezett belügyminiszteri leat volt, mely ez ügyet végre a város jogos élekeinek megóvásával szerencsésen bevégzi. Sion Elek ismerteti a dolog genesisét, a mely következő: Kolozsvár városa a Karolina kórház alapításakor tetemes összegekkel járult intézet felállításához, azután is minden évbe a rendőrség a büntetésekbe bejött összeg léte ez intézet javára adta át, csere-szolgáltatás fejében a város szegényei ingyen ápoltatásba részesültek. Így állott a viszony, midőn 172 szeptember havában kiadott kormányi rendelet az egyre szaporodó költségek miatt a várost utasította, hogy jövőre szegényei után, mennyiben a [szolgáltatott] büntetéspénzeiből nem telik ki, bizonyos díjt fizessen s ezimen 1872-től 1875 júliusig 11 ezer frt ráfizetést követelt a kormány. A régi tanács fűyösította ez összeget, de az új tanács beszüntette a várost ok nélkül károsító utalványozást kezdése vére az ügyet, a képviselőtestület hozta, az pedig erőlyesen tiltakozó feliratot írtott a kormányhoz a jogosulatlan követelés en.

A belügyminister leirt, hogy bennnyit áldozott is a város a kórházra, deorlátlan számú betegeket nem küldhet oda, mert ha nines miből, nem lehet tartani öke; felkéri tehát a várost, hogy küldjön ki egy megbízottat s a minister is küldeni fog egyet a maga részéről. A bizottság kiküldött. A város részéről a kezdeményező polgármester, a minister részéről egyik titkár. E egyes bizottság hosszas tanácskozáskok után egyességre lépett, a mely szerint a város által adott segélyl 10 ezer frt ó. é. ismertessék, a város kötelezve legyen a büntetéspénk felét jövőre is a kórháznak átengedni s menyki költséget ama 10 ezer frt 6% kantja és a büntetéspénzek fedeznek, addig nem áll fizetnie külön díjt, az azutániakért szemlyenként 40 kr ápolási díjt fizetni ígérkezik surra kéri a ministert, hogy az 50 kr ápolási j helyett, a mennyit mások fizetnek, elégedj meg a város részéről az eddig fizetni szokó 40 kral. Ez új intézkedés nem 1872-t, hanem 1875. júlistól kezdve lépjen hatály. A kli-nika költségei fedeztessenek a tanulmányi alapból s ne terhelje az a költségek sporodása által a várost.

A belügyminister egyelőre kifoást emelt az ellen, hogy 10. ezer frt ismertessék el a város részéről adott összegül, marhat ezer frt nem volt okmányokkal kimutatott, de ujjabb felirat által ez is be lővén bizonyítva, belenyugodott s az egyezés minde pontját elfogadja, kivéve azt, hogy a felizetendő tagdíj a városnak 40 kr legyen, miké másnak 50 kr.

Ez amugy is a legolcsóbb a tbbi városokéval összehasonlítva. Az elszámolok minden év végével kötelezők s ha neta a büntetési díjak fele még többre menne a költségek-nél, a többlet a kórház javára esik. A tanács a belügyministeri leiratot és a egyezséget, mely összes kívánatainkat teljesíti, elfogadni, és örvendetes tudomásul von ajánlja.

A közgyűlés egyhangulag elgadta a létrejött egyezséget s örömmel veszi tudomásul az ügy békés uton való elintézését. Tauf-fer, Wolff, Frits indítványozták, hy a tanácsnak jegyzőkönyvi elismerés fejezessék ki a város érdekeinek megóvása czéljából kifejtett erőlyes buzgalmaért. Szász Domcos azt hiszi, hogy a város érdekeinek megóvása köteleességünk s habár nem szokott fukkodni az elismerés szavazásában, ezuttal annál indokolatlanabbnak tartja, mert ha a tanács kezdeményezte is, maga a képviselőtestület védelmezte az ügyet és csak nem szavazott önma-

gunknak jegyzőkönyvi elismerést. Lugosi főjegyző említi, hogy a kezdeményezés és siker egészen Simon Elek polgármester ur fáradozásának köszönhető. Frits és Szász Domokos Akkor hát neki kell elismerést szavazni!

A gyűlés a polgármesternek a kezdeményezést elismerést szavaz s az ügy sikeres megoldását örömmel veszi tudomásul.

A kölcsön ügyében kiküldött bizottság teszi meg azután jelentését. Előadó Földesi felolvassa a bizottság jelentésével együtt; ez utóbbi 1 pontban felsorolja a szükséges reformokat melyeknek eszközölése másfél millió forint kölcsön vételét tenné szükségessé, ami különben 7%-ot a városnak is jelmezne. A kiküldött bizottság elismeri ugyan, hogy a 13 pontban felsoroltak, mind szükségesek, de másfelől tekintettel főképp arra, hogy a mostani nehéz pénzügyi viszonyok közt kölcsönt kölcsön kapni nem lehet, jónak láta a felsoroltakat lassanként, a hogy telik, létesíteni. De a megállást sem javasolhatja, hanem azt, hogy tegyünk annyit, a menyit önkönként tehetünk. Vegyünk kölcsönt, de — magunktól! (Általános helyeslés és tetszés.) Sorrendre nézve a következők ajánlja 1. a közbizottság, 2. Nagyszamoson hídcsinálása, 3. Polgári iskolák felső realiskolákká való átalakítása, 4. A tanácsháznak szárnyépülettel való ellátása stb. Az előadó ajánlja a pontonként való tárgyalást. Wolff: „A bizottság jelentéséhez — kezd beszédét — hozzá szólanom is a beszédem” — maga pedig hozzá szólna, kijelenti, hogy csak a közbizottság elhatározása és a többire habár le akarják venni kaputunkat a — nyakunkról, azt mondja, hogy az így is, úgy is, nem desiderium (Derültség.) Simon Elek felvilágosítása, Nemes József, Wolff és Nagy Lajos kérdése s a főispán válasza után megkezdődik a pontonként való tárgyalás. A képvisleti közgyűlés elfogadja a kiküldött bizottságindítványát s elhatározza, hogy idegen kölcsönt fel nem véve, a nyugdíj-alapból vesztőlésen, és csinál annyit, a menyit telik Nemes József ajánlja, hogy a kölcsönt felvétele esetére, írjunk fel az országgyűléshez, hogy illék- és helyegmentesen vehessünk kölcsönt, hála mikor kölcsönt akarunk felvenni, nem lesz szükséggyűlés. Wolff felajánlja közbeszól: „Bár ne lenne.” (Minő bölcsesség!) Simon Elek felvilágosítja őket, hogy erről most nem is csak akkor lehet szó, ha kölcsönt akarunk felvenni. 4-dik tárgyal a közbizottság elhatározása kerül napra rendre, s annak még ezekben való felépítése egy hang ellentmondás élkül (Notabene: Benigni meszaros nem volt jelen!) elfogadtatik. A nyugdíj-alapból 50 ezer forint urbéri papiros 39 ezer forint osztrák tékben vétetik kölcsön s míg ennek évi 6%-a kamatján kívül a tőke is törlesztve lesz, a füzvágóid évenként 5 ezer forintba becsült (Asszan timár közbeszól: Nem lesz épen 5 ezer forint.) jövedelme a nyugdíjalap pénztárába tyebe s abból uolag urbéri papirosok vásárolhatnak. A költségvetés és a terv megvizsgálására egy bizottság küldetett ki: Heigel, Vizi Imre, Debreczeni és Resner Dániel urak személyesen.

A tisajátítás — iskolai célokra — való engedélyezést követően a tanács megbízik. A borjvédőket kezelő bizottság működéséről szól jelentés felolvastatik, naplővezetés ajánlati a jövőre; Kiss Elek igazgató fizetésének 80 frtról 1200 frtra emelése Bogdán István Wolff és Szász Domokos beszédei után megfogadtatik el. Nagy Lajos egy panaszát mondja el, Dávid Antal szintén; ezek elintézés a tanácsra bízatik. Beddi szöcs, borbiztos a borságolási pénzről nem kíván részvenni, jókony célra ajánlja fel (Tetszés.) Kiss és igazgató, és nagylelkűség illusztrálásul fel említi, így eddigelő összesen 1 frint 10 kr gyűlt összeimen be, a mi derültséget okozott. Gyűlés ma folytatattik. S. K.

A néh. Gyulai Ferenc emléksobrara a XI- számú gyűjtőiben Szabó Ádámmal adakoztak: Anka Károly ur 50 kr, Balázs Károly ur 1 frt, Baló Sándor 1 frt, Bán István 2 frt, Bartha János 50 kr, Benigni Samu 1 frt, Bihari Károly 1 frt, Biró Miklós 1 frt, Bodolai József 5 kr, Bodor Antal 50 kr, Bogdán Lajos 1 frt, Csákány László 1 frt, Csiki Viktor 2 frt, Dabukát Salamon 1 frt, Deák Pál 1 frt, Décs Károly 50 kr, id. Elek Károly 1 frt, ifj. Elek Károly 2 frt, Farkas József 1 frt, Farkas Elek 2 frt, Ferenczi Miklós 2 frt, Gál Ele 1 frt, Gál Gyula 1 frt, Gámán Zsigmond 1 frt, Gothárd József 1 frt, Groisz Gusztáv frt, Gyarmathy Miklós 1 frt, Herpepe Károly 1 frt, Horváth Gáspár 1 frt, Hógyes Endr. 1 frt, Kállai Lajos 1 frt, Katero Márton 1 frt, Kerekes Márton 1 frt, Korbuly Bogdán 1 frt, Korbuly Gergely, 1 frt, Kőszegváry Gyula 1 frt, Kórány László 1 frt, Krasznai Mihály 50 kr, Kőszegváry János 1 frt, Magyar Mihály

2 frt, Mák Ferenc 1 frt, Mátyás Mihály 1 frt, Gróf Mikó Imre 5 frt, Mikó Imre 1 frt, Münster Ede 1 frt, Olatz Károly 2 frt, Oszkivszky József 1 frt, Rignát József 1 frt, Sárkány Ferenc 1 frt, Schilling Rudolf 1 frt, Schopf Gyula 1 frt, Simon Elek 3 frt, Szabó Károly 1 frt, Szász Ádám 1 frt, Szász Béla 1 frt, Szász Gerő 1 frt, Szász Robert 1 frt, Szentpéteri Gábor 50 kr, Széki Mihály 50 kr, Szilágyi Ele 1 frt, Szóts Géza 1 frt, Tamásy János 5 frt, Tamási Testvérek 1 frt, Török Károly 1 frt, Jenei Viktor 1 frt, Vajna Sándor 1 frt, Veress Ákos 1 frt.

Összesen 80 frt.

A fentebb részletezett nyolcvan főt gyűjtő Szabó Ádám úrtól mai napon átvettém.

Kolozsvárt 1876 januárius 26-án.

Bányai Vitális, ez. d. pénztárnok.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapestén január 27. 10. ó. 50. p. d. e.

Értkezett, január 27. 11. ó. 25. p. d. e.

A képviselőházban tegnap Tiszta fellet Madarász interpellációjára a vármegyben; röviden előadta, hogy az alkudozások jelen stadiuma diszkrétit kíván. Királyunk ma este elutazik, tegnap hosszasan fogadta Tiszát, később Szélt a vármegyekben.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 27. 1876.

— **Tukorai Loránd** ur tegnapi vendégfellepte Szigligeti „Mamám”-jában közel állott ahoz, a mit úgy szoktak mondani jó magyarosan, hogy fiasko. Persze magyarul is mondhatnók, hogy t. i. megbukott; de ez többet jelentene, mint a hogy Tukorai ur tegnapi sikerét a valósnak megfelelően jellemezhetnők. Ugrai Miska egyike a legsikerültebb s — hozzátehetjük — hálásabb vigjátéki alakoknak, a melyből csak középszerű routine és humor nagyon élvezetes, kitűnő szerepet alkothat. Tukorai urban azonban — a tegnapi kísérlet után ítélve — ebből a két elengedhetetlen dologból van legkevesebb: különösen pedig humor, kedélyesség dolgában olyan mostohán bánt vele a természet, mintha annak a helyébe egy darab fanyarságot oltott volna bele. S így aztan nem csoda, hogy az arrogáns, toladók, kotyvelkedő komornyik legjellemzőbb vonásai ez irányban annyira elmosódtak; jellemének, észjárásának s eljárásának legelvezetesebb comicumát oly bágyadtan adta vissza, vagy inkább nem is adta vissza, hogy a közönség szinte agyon ásitotta magát. Beszédmódozár is idegenszerűség s a mi még rosszabb, itt-ott nem nem igen irodalmias accentus ömlik el; egész játékában pedig több az erőltettség, mint a routine. Alakja és hanganyaga — mely egy kis némi helyett, különösen a hol nagyobb mérvben veszi igénybe, egy kicsit éles, — általában nem látszik megfelelni annak a szerepkörnek, melyre Tukorai Loránd ur aspirál. Röviden, a tegnapi kísérlet nagyon hasonlított egy kis csendes bukáshoz, mi hogy feltűnő nem lett: csak közönségünk udvariasságának és a többi szereplők élvezetes játékának köszönhető. A többi szereplők közül D. Boér Emma (Czili), Kutassy Janka, Philipovicsné (a mama), Szentgyörgyi (Szegfű), Krasznai és Hetényi elég ügyesen játsztak s legalább is annyira, hogy mellettük a kísérletelő vendég egészen elveszett.

— **A korcsolyázó** közönség annyira megszokta és megszerette zene-szó mellett lejteni tova a sikamlós talajon: hogy tegnap délnél rendkívül is kibozatta a katonai zenekart s kitűnő kedélyességben folyt a mulatság. A fuma valami tarisnyasébédéről is sutog voltam, a mely ugyancsak tegnap délnél felvonta le. Magunk nem lehetvén jelen, nem vagyunk bizonyosak benne; a korcsolyakedvelők szerint különben a jég oly kitűnő volt, mint talán egyszer sem ez időnyben.

— **Meghívás.** A kolozsvári „Dalkör” jövő február hó 13-án d. e. 11 órákor fogja a városház nagytermében megtartani közgyűlést, melyre az egyetel tiszteletbeli, pártoló és működő tagjai tisztelettel meghívattak. Kolozsvárt, 1876. jan. 27-én. Az igazgató választmány megbízásából; Cziriák Albert, egyleti titkár.

— **Elkeseredett élez.** Hol is történetet volna másutt, mint a sétatér jégén? két fiatal ember beszélgetett együtt s a mi korcsolyázás közben kisét szokatlan: épen politikai kérdés forgott szóba. „Hát te tulajdonképpen miféle párti vagy?” kérdi az egyik. A másik, szerelmes hajlamairól ismeretes ifjú, resignált hangon felelt, egy epedő tekintet vetné a mellette ellebegő szép leánykákra: „Nem bánám én, akár szélből, akár szabadelvű, akár konzervatív-párti, csak egyáltalában már „parthie” lehetnék.

— **Katonai köreinkben** ugyancsak élénk mozgalom foly. Tegnap délnél is fáradtan érkeztek haza a harczfiak, egy kora reggeltől folyt gyakorlástól. Hír szerint a tisztek

nek ki van adva a rend: let: hogy minden, a háborúhoz szükséges kellékekkel teljesen lássák el magukat. Akár lesz valami komoly dolog, akár nem, annyi bizonyos: hogy van valami a levegőben.

— **E. Kovács Gyula** negyedszer „Othello” czimszerepében lépett fel a m. vásárhelyi színpadon jan. 25-én. M. vésztetésének — mond levelezés — teljes fényben láttuk ragyogni Shakespeare o naghatású tragoediájában, melynek Szász Károly oly kitűnő nemzeti ruhát adott, hogy szerzőt, fordítót és előadót, egyiránt kellett tisztelnünk a mai kitűnő sikerért, mely a szép számú közönségnek teljes élvezetet nyújtott. Szabó Gyula (Jágó), Bercsényiné (Desdemona) és Palotainé (Emilia) osztotak leginkább azt este dicsőségben. Január 26-dikán „Don Caesar” kerül színpadra E. Kovács Gyula jutalomjátékául. Hisszük, hogy nagy közönség lesz, hirtik, hogy némi visszatszést is fog szólni a törvény rideg szava, mely nem akarja ismerni a művészet hatalmát. Holnap bővebben. A — s.

— **Szászvárosról** írják nekünk: A ref. gimnasiunus lelkes, buzgó, egyetértő tanítói karak 1875-ben észbe jutott, hogy jó volna valamiképp egy tőkét teremteni, a melynek kamatjából az iskoláztatást ohatják, de tehetségökben nem álló szegény szülők, gyermekeiket segélyeznék, hogy a szerzetést elszórt különféle elemek közt elvegyült szegény gyermekek is részesüljenek a nevelésnek bármilyen kicsi részében, hogy szeretett hazánk 15 millió kevéssel felüllevő számát nem fogyni, hanem szaporodni láthassák, már a kezdet igen jó sikert mutatott fel. mert jelenleg egy néhány szegény gyermek részéről az ingyen ellátásban. A jelen év február 19-kére tomlóval összekötött tánczestélyt rendezend a tanítókár, s nem kímél semmi fáradságot, hogy a tánczestélyben résztvevők vágyai kielégítenek és hogy a nevezett tőke erősebb alapot nyerjen. Szintén nagy buzgóságot fejtenek ki tanárúknak a kik a kisorolándó tárgyak összegyűjtésére vannak felkérve, — különösen Deák Gerőné urhölgy, ki a kegyes pártfogókat személyesen keresi fel, felkérni az igazán üdvös cél előmozdítására. Egy százvároei.

— **A tekel polgármester** úrtól a következő sorokat vettük: Tekintetes szerkesztőség! Folyó év január hó 14-én 10. sz. tisztelet lapjában felvett nyilatkozatomban egy kis sajthiba történt, mivel 42 frt. család helyett, mely más vallásokhoz állapított, 72 varódott fel. Kérem tehát a tekintetes szerkesztőséget, ezen sajtóhibát egy közelebbi lapjában kiigazítani sziveskedjék. Teke, 1879. jan. 26-án. Riemer polgármester.

— **Megjelent és beküldetett:** „Mai gazdasági rendeletek tára.” Kilen-czedik évfolyam. 1875. Hivatalos kiadás. Negyedik füzet. Kiadja Vodianer F. — Az 1875 XXXVII. kereskedelmi törvényre vonatkozó, a földmívelés- ipar- és kereskedelmi és igazgatási miniszterek által — a pénzügyi sköz-munka — és közlekedési miniszterekkel egyetértve — 26,922. sz. a. kiadott „Rendeletek és rendszabályok”. Hivatalos kiadás. Ára 20 kr. Kiadja Vodianer F. — „Méter-mértékek — árkiszámítási és átváltó táblák minták, az új súly-, folyadék- és hosszsmértékekhez. Az új mérték- és súlyrendszerrrel és igen könnyen megérthető magyarázattal. Vendég-lőcsőnek, szesz- és sörfőzőknek, fűszer- és rőfőszaru-kereskedőknek, ugyszintén mezeigazdák és iparosoknak írta Kuttner D. Ára 12 kr. Kiadja Vodianer F.

— **Deák Ferenc** állapota. Mint a szeretett családapa rosszullétének híré, egy fogadta most aggodva és félve egész Magyarország a Deák Ferenc állapotáról szóló jelentést. Az — mond a „P. N.” — nagyon szomorú. Tegnapelőtt Deák igen rosszul volt, s a tegnapi egész napot kábultságban töltte, alig ismerve meg szeretett rokonait. Az éjjel jölvő álom fogta el, s a mai napon át kissé jobban volt. Ejeje azonban nagyon hanyatlak, s az orvosok Deák állapotát folytonosan aggasztónak tartják.

— **A Kisfaludy-társaság** költői pályázatán, mint az „Ellenőr” hallja, „A szép asszony” győzött. Mellette még „A visszatért”, „Corday Sarolta” és az „Andor és Ilka” címűek jöttek szóba. A pályázat különben eredményesnek nem mondható, verselési ügyesség elég, de lélektani tanulmányt annál kevesebben árultak el. „A szép asszony” egy család dráma pszichológiai rajza; tartalmilag a legértékesebb, de külalakilag több helyütt gyarló s javítást igényel.

— **Az erdélyi rom. kath. igazgatótanács** a brassói rouai katolicus főgymnasiumnál turesedésbe jött tanári állomásra Czi-nege István végzett tanárjelöltet nevezte ki.

— **A gróf Andrássy** kertésze, Lengyelnek gyilkosai felett, a legfőbb ítélőszék büntető tanácsában Osztrovsky előadása mellett hozatott ítélet. A legfőbb ítélőszék Brocskát és Konczot szintén halálra ítélte, s az íratokat ő Felsége elé terjesztetni határozta.

— **Koburg** hercegné, a belga király leánya, rendkívüli buzgalommal tanulja a magyar nyelvet s a csárdást. Az előbbiben hetenkint háromszor Zirzen Janka, az állami tanítóképzés hírneves igazgatója, az oktatást.

— **Mit fizetnek a katonatartásért?** A magyar királyi honvédelmi miniszter f. évi 1484. sz. a. a következő körrendeletet bocsátotta ki valamennyi törvényhatósághoz. A közös hadsereg legénységének az őrmestertől és azzal hasonrangu altisztektől lefelé 1876. évi január 1-jétől december hó végéig átkelés alkalmával a szállást adók által kiszolgáltatandó ebédért, beleértve minden egyes legény részére járó 28 dekagram, azaz 280 gram marhahus árát, a katonai javadalmából egy napra és egy legény után fizetendő összeg a közös hadügy-miniszterrel egyetértőleg következőkép határozatott meg: 1) a dunáninneni kerületben 17 azaz tizenhét krajczárban; 2) a dunántuli kerületben 19⁵/₁₀ azaz tizenkilenc és fél krajczárban; 3) a tiszáninneni kerületben 15 azaz tizenöt krajczárban; 4) a tiszántuli kerületben 15 azaz tizenöt krajczárban; 5) a Királyhágón-tul 12⁵/₁₀ azaz tizenkét és fél krajczárban; 6) Horvát- és Szlavonországokban, valamint a magyar tengermelléken 15⁵/₁₀ azaz tizenöt és fél krajczárban. Miről is a (cizmet) közhírre tétel végett oly fölhívással értesitem, hogy az 1877 évi térítési összegeknek megállapíthatása végett 1875. évi október hó 1-étől 1876. évi szeptember hó végéig létezett husárak felől, még pedig csak az új sulymérték tekintetbe vételével szerkesztendő kimutatást 1876. évi október hó 15-éig okvetlenül terjeszse be, végre megjegyzem, hogy a fentebb megállapított térítési összegek átkelésok alkalmával a m. kir. honvédségre is irányadók. Kelt Budapestén, 1876-ik évi január 11-én. Szende Béla, s. k.

— **Apró hírek.** A mult évben hat bibornok, 9 érsek és 37 püspök halt meg az egész világon. — A közoktatási miniszter Bálint Gábot a mongol-mandsu nyelvekből egyetemi magántanári székhébe megerősítette. — A „Sopron” című lap, öt évi fenállás után megszűnt. — Gr. Apponyi Albert jegyet váltott Széchenyi Paula grófnővel. — Liszt Ferenc február közepén érkezik Budapestre s mint egy levelében írja, mártius elsejétől egy zongora-osztály vezetését fogja elvállalni az orsz. zeneakadémiában. — A közlekedési miniszter Gerjennél kísérleteket tétet a jégtöraszok szétrobbantására. — Hazánkban ez év elején 240 magyarnyelvű lap jelent meg, hattal kevesebb, mint tavaly. — Thánhofer Lajos, budapesti egyetemi magántanár, külföldre utazott, gazdasági ügyelő állomásokon tanulmányozni az állatok táplálkozására vonatkozó kísérleteket. — Pozsonyban a tetszés mellett adták elő Mayrberger Károly, egyházi karnagy, „Melusine” című dalművét. — Az angol és Franciaország közötti tengeralatti tunnel munkálatai igen előre haladtak; áprilban már francia földre érnek a vágásokkal. — A philadelphiai világkiállítás költségei 7,24,850 dollárt tesznek ki. A kiállításra a megnyitó beszéd Ewart new-yorki ügyvéd és jeles szónok tartandja. — A Dunán, Budapestnél, legújabbán 1/4 hüvelyket apadt.



NEMZETI SZÍNHÁZ

Bérlet 102-ik szám

Kolozsvárt, péntek jan. 28-án 1876.

Humann Erzsik. a vendégfelleptéül.

Fradiavoló.

Vig opera 3 felv. Irta Scriba. Zenéjét: Auber.

Kezdeté 7 órákor. Vége 9 után.

KÖZGAZDASÁG.

A méter-mértékek gyakorlati alkalmazására vonatkozó megállapodások.

(Közzéteszi a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara.)

Mintán a méter-mértékekről szóló 1874. VIII. t. cz. határain belül a közönségnek, illetőleg egyes cikkek termelőinek és fogyasztóinak tetszésére van bízva bizonyos fogyasztási tárgyakkal külalakja, valamint mennyiségi és számításai egységi iránt a legcélszerűbbnek vélt megállapodásokat hozni létre, Budapestén és Bécsben az erre illetékes körök, u. m. kereskedelmi és iparkamara, tőzsde és gyárosok az eddig szokások arányok és egységekre nézve a következő megállapodásokra jöttek, a melyeket alldirt kereskedelmi és iparkamara a termelő és fogyasztó közönség tudomására hozni s azok elfogadását részéről is ajánlani köteletségének tartja:

A nagykereskedésben.*) Gabonaművek, olajmagvak és hüvelyes vetemények 100 kilogrammnyi egysúly szerint árulhatnak.

*) Kivonatlag a pesti áru- és értéktőzsde szabályai (usancejai)-ból véve.

A minőségi suly hektoliterenként értendő.

Ha az áru minőségi sulya nagyobb, mintsem kikötöttet, ezen esetben az egész hektolitermennyiség adandó át; a kevésbé jó minőségű áru átadásánál pedig a pesti áru- és értéktőzsde által megállapított fokozatos kárpótítás teljesítendő.

Határidőre szóló szállításokra nézve a gabonaművek legkisebb minőségi sulya következőleg állapított meg és pedig:

a búzára nézve hektoliterenként 75 ⁵ / ₁₀ kilo.
a rozsrá „ „ „ 69 ² / ₁₀ „
az árpyrá „ „ „ 60 „
a zabrá „ „ „ 38 ⁵ / ₁₀ „

Gabonaműveknek kicsiben való eladásánál a törvény értelmében 20, 10, 5 és 1 liternyi törmértékek használhatók.

A liszt a tőzsdei kötéseknél 100 kilogrammot tartalmazó gyöngyölegekben (zsákokban), a faj (szám) megnevezése mellett, és elegysúlyban tisztá suly helyett, a zsákokkal együtt (Sack gratis) árulatik és jegyeztetik.

A közönséges kereskedésben daránál és egész 8³/₄ számú liszteknél csomagolási egységtől egyelőre 85 kilót tartalmazó zsák, elegysúly tisztá suly helyett, zsák ingyen, fogadtatott el. A denczelisít korpa és egyéb gabonahulladékok begyűjtésének módja minden malom szabad intézkedésének hagyatik fenn. A jegyzés ellenben minden körülmény alatt 100 kilo után határozottat eszközölteni.

A szilva 100 kilogrammként árulatik, és pedig:

a) hordókban ingyen edény mellett s tisztá gyöngysúlyban;
b) zsákokban, elegysúly tisztá suly helyett, és ingyen zsákokat érte.

A hordók 700 kilogrammnál többet nem tartalmazhatnak.

Az adandó tulsuly minden hordó után 50 dekagramm, minden 500 kilogrammos zsák után pedig 1 kilogramm.

A szilvaiz 100 kilogrammként tisztá sulyban, ingyen hordóval s tisztá gongysúlyban árulatik.

A tulsuly: 150 kilogrammnyi kisebb hordóknál 25 dekagramm, ezeknél nagyobb, de 200 kilogrammot meg nem haladó hordóknál 50 dekagramm.

75 kilogramm tartalmat meg nem haladó hordóknál a tisztá sulyak 2 százaléka adandó gongysúlyt különöztetül.

A szalonna 100 kilogrammonként árulatik, és az ár, ha más kikötve nincs, mindig átviteli (megadózatlan) árua értendő.

Szalonnaszállításoknál minden megmért 500 kilogramm után 1 kilogrammnyi tulsuly adandó.

A disznózsír 100 kilogrammként, ingyen hordóval, tisztá gongysúlyban, és hordóként 200 kilogrammig terjedő elegysúlyban árulatik.

A gongysuly-különöztet disznózsírnál az elegysuly 1 százaléka állapítatik meg, és tulsulyul hordóként 50 dekagramm adandó.

A méz tisztá 100 kilogrammonként, ingyen hordóval, tisztá gongysúlyban árulatik és a kereskedelmi szokásokhoz képest méhekől mentesnek, és ha új időszertein sűrűsödöttnek kell lennie.

A 75 kilogrammot meg nem haladó hordócskáknál 2 százaléka az ennél nagyobb hordóknál pedig csak egy százaléka engedendő a tisztá sulyból, mint társ-különbség.

A tulsuly: 150 kilogrammos hordócskáknál 25 dekagramm, ezeknél nagyobb hordóknál 50 dekagramm.

A gyapjú száraz állapotban, 100 kilogrammonként, tisztá valódi gyöngysúly szerint, tulsuly nélkül, de a mázsálási apadás fejében 2 százaléka megtérítése mellett árulatik.

A mérésnél 50 decagrammnál kisebb sulyrészeket számítás alá nem esnek.

A zsákok, ha más eltérő kikötés nem történt, mindenkor a gyapjú árában befoglalhatnak.

A gubacs, ha más eltérő kikötés nem történt, 100 kilogrammonként árulatik, és minden megmért 500 kildgramm után 1 kilogrammnyi tulsuly adandó.

A hamuszir 100 kilogrammként, minden hordó után 50 dekagrammnyi tulsulyal, nevezetesen az illyriai hamuszir 10 százaléknál gyöngysúlyal ingyen hordóval, a magyar hamuszir pedig tisztá gongysúlyban, ingyen hordóval árulatik.

(Folyt. köv.)

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Januárius 26-án 5% Metaliques 6870 frt
Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 73⁵/₁₀ frt.
1860-iki államkölcsön 112.75 Bankrésztvények 891. — Hitelrésztvények 139.50 London 114.45 frt. Ezüst 105—. Cs. kir. arany 543 —
— Napoleon-or 921 —, 100 mark német értékű 56.90

Urbéri kötvények: Magyarországi 76.25 Temesvári 75.75 Erdélyi 76 — Horvátországi 80. —

Feladás szerkesztő: Békésy Károly.

Épen most jelent meg s
Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt
kapható:

Gyors számoló.

Leggyakorlatibb kézikönyv a régi mértékeknek és súlyoknak métermértékekre és viszont főbeli átszámítására.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara által ajánlva.

Kiadja **BENEDEK LAJOS**

Második kiadás.

Ara 60 kr. Postán küldve 66 kr.

TÁBLÁZATOK

a régi mértékeknek új méter-mértékekre és viszont való átváltoztatására és az árak átszámítására.

Hivatalos kútfők alapján.

Második bővített kiadás.

Ara 20 kr.

Tartalom:

1. Az új mértékek felosztása és elnevezése.
2. Bécsi öl, láb, hüvelyk és vonal átváltoztatása méterekre.
3. Méterek átváltoztatása bécsi öl, láb, hüvelyk és vonalokra.
4. Ezeknek árátszámítása I. II. III. IV.
5. Bécsi rőf átváltoztatása méterekre.
6. Méter átváltoztatása bécsi rőföre.
7. Ezeknek árátszámítása I. II.
8. Bécsi mérő átváltoztatása hektoliterre és literre.
9. Liter és hektoliter átváltoztatása bécsi mérőre.
10. Ezeknek árátszámítása I. II. III. IV.
11. Liter és hektoliter átváltoztatása bécsi kupa és akóra.
12. Bécsi kupa és akó átváltoztatása liter és hektoliterre.
13. Ezeknek árátszámítása I. II. III. IV.
14. Bécsi font és lat átváltoztatása kilogrammra.
15. Kilogram átváltoztatása bécsi font és latra.
16. Ezeknek ár átszámítása I. II. III. IV. V. VI.

Erdélyre nézve különösen fontos:

17. Erdélyi véka átváltoztatása hektoliter és literre és viszont
18. Erdélyi veder átváltoztatása hektoliter és literre és viszont.
19. Táblázat a tűzifának köbméterekbe való kirakására.

Ara 20 kr. előre beküldendő 22 krért bérmentesen küldetik meg.

Pénzküldeményeknél a könyv aranyfelül még 10 kr. melléklendő a fuvarlevél és esonagolásért.

birtok rendezésről

az ERDÉLYI részekben.

AJÁNLVA

az erdélyrészi-képviselők és a kereskedelem-, ipar- és föld-mívelés-ügyi miniszter figyelmébe

az Erdélyi Gazdasági-Egylet egy tagja által.

Ara 60 kr.

Erdélyi nagyobb képes naptár

1876-dik szökő évre.

VII-dik évfolyam.

A méter mértékek ismertetésével és ábráival.

A magyar ministerium s a Királyhágón inneni részek pénzügyi, törvénykezesi és közigazgatási stb. hivatalok

teljes tiszti czim- és névtárával

s gondosan szerkesztett kolozsvári kalauzzal ellátva.

Ara 60 krajczár.

Postán küldve 66 krajczár.

Irodai fali naptár 1876 évre.

Különösen hivatali használatra.

Katholikus és protestáns, görög-ország és izraelita-naptárral, bélyeg- és illeték-táblákkal, s a Királyhágón inneni részek (Erdély) törvényszékeinek és járásbiróságainak táblázatos kimutatásával.

Ara 30 kr.

Postán küldve 32 kr.

Gazdasági zseb-naptár

1876-dik szökő évre.

XVI-dik évfolyam.

Szerkesztő tulajdonos **Kodolányi Antal.**

A 12 hónapra szóló teendők és naplók külön-külön füzetével, jegyzék alakban, csinosan angol vászonba kötve és irónnal ellátva.

Ara 2 forint.

Magyarország pók-faunája,

a királyi magyar természet-tudományi társulat megbízásából magyar és német nyelven.

Irta **HERMAN OTTÓ,**

a magyar nemz. Muzeum s. öre, a kir. magy. természettudományi, a cs. kir. bécsi állat és növényzeti társulatok rendes, a danzigi természet-vizsgálók kultagja sat.

I. Kötet. Általános rész. Három könyvnyi táblával.

Ara 2 ft 50 kr.

A kintornás család.

Eredeti népszínmű dalokkal, táncszel, 3 felvonásban.

Irta **TÓTH EDE.**

A „Falu rosztosa” szerzője. Ara 40 kr.

Postán küldve 46 kr.

LUCREZIA BORCIA.

Egykoru okiratok és levélezések nyomán írta Gregorovis.

Szerző engedélyével fordította **MARKUS MIKLÓS** Első rész. Ara a néhány hét múlva megjelenendő utolsó részszé együtt 3 ft.

(501)

(4-6)



Neustein Fülöp

gyógyszerész, zum heil. Leopold-lecsben, stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse, a t. cz. közönségnek valódi gyógyszerek egész sorozatát ajánlja, melyek minden esetben kitűnőnek bizonyultak és biztos gyógyulást eredményeztek.

Ezernyi bizonyítványok tanúságul szolgálnak.

Menthin, kitűnő gyomorzer, görcsmegszüntető, mint foglalkozás és szájviz, 50 kr.
Sz. Erzsébet cukrozott vértisztító labdacai; könnyű hashajtó, vértisztító s e mellett teljesen ártalmatlan, különösen jóknak bizonyultak az altesti szervek minden betegségeiben, váltólabban, mellszervek bajában, bőr- és szembetegségekben, gyermek- és nőbetegségekben minden dugulást leküzdnek, mely a legtöbb betegség kúrája. Ezen labdacok e nemben a legkitűnőbb és legolcsóbb készítmény. — Egy tekercs 8 dobozban, 100 labdacossal 1 ft.
Védőszar minden ragály ellen, Gardien dr. Fremont-tól 1 ft 50 kr. Cholera szagolócserencia 40 kr.
Fuladós ellen, titfenyő szivarkák, 25 db. 1 ft.
Szemfájás- és szemgyulladások ellen, Reichel szembezsáma 1 ft 50 kr. és Romerhausen szemessencia 2 ft.
Hugyhólyag-hurut ellen, (cső- és felférőlyás) dr. Cadelle befecskendezése 1 ft 60 kr.
Puffadt nyak ellen, golyvaszez, 70 kr.
Sápkór ellen, vaskátrány-szörp, 2 ft.
Mellbetegségek ellen, művésznéd, 70 kr.
Mirigybajok és görvénykór ellen, norvég orvosai halászir 40 kr., cukrozott alakban 1 ft 60 kr.
Lábizadás ellen, Salicil-antisulit 50 kr.
Nehézkór ellen, Vial-Capsulák 1 ft 40 krajczár.

Illatszerek és piperecikkek nagy raktárral bírnak, különösen megemlítve: Hajkibúllás és fejkorpa ellen, El Benito 1 ft 80 kr. Tanin-hajkenőcs 1 ft 35 kr.
Mint hajfestőszerek, dr. Callmann hajfestőke 3 ft. és Cinq-Reparateur 3 ft.
Fekete és sárga fogak ellen, Odontin fogpasta 70 kr.

Ismeretes francia különlegességek:

Capsules Matico 1 ft 60 kr.
Injection Matico 1 ft 40 kr.
Capsules Vial 1 ft 40 kr.
Szivarkák Canabis india-ból 1 ft.
Pate Pectorale Gorge 50 kr.
Papier Payard and Blayn 50 kr.
Mustárvassá lapok Boggio-tól 50 kr.
egyes lapok 5 kr.
Quina Loroche 2 ft.

Továbbá minden francia különlegesség legolcsóbb áron, nagyobb vásárlásnál eredeti áron, mindekor friss minőségben készen van:

Tömörített svajci tej 50 kr.
Nestlé gyermeklisztje 90 kr.
Dr. Gölla emésztőpora 84 kr.
Anatherin-szójvíz Fopp-tól 1 ft 40 kr.
Dr. Heider fogpora 35 kr.

Ajánljuk nagyraktárunkat illatszerek, szappanok, hajkenőcsök stb. az első párisi házaktól. Salicil-szappan, a legjobb és legolcsóbb szappan a világon darabja 25 kr.

Csokoládék a Compagnie française-től, fontja 60 kről 3 ftig. Valli orosz tea 1/2 font 1 forint.

Minden lehető műszerek raktára, gyógyulási használatra, valamint illóolajok ünhasználatra, fecskendő, kútelékek a legolcsóbban.

Nagy raktár fogkefékből, arcfejek és egyéb pipere cikkek.

Valamint figyelembe ajánljuk a legkitűnőbb behozott **borokat** és még a legfinomabb minőségben:

Medoc, nagy üveg 1 ft.
St. Julien, nagy üveg 1 ft 50 kr.
Chablis, nagy üveg 1 ft 50 kr.

Továbbá kitűnő **Rhum**, üvege 1 ft 10 kr.

Bármely megrendeléseket az itteni piacra, valamint Berlinben és Párisban is minden tözsdij nélkül eredeti számla mellett eszközölünk.

Szétküldünk vagy készpénzért vagy postai utánvét ellett.

Az itt elősorolt összes cikkek raktára **Budapesten, Török uzsoránál**, királyutca 7. szám.

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJA.

Van szerencsém a n. érd. közönségnek egész tisztelettel tudomásul adni, hogy a **FARSANGI idényre** érkeztek **francia Larvak, Cottillion jelvények, különbözőféle ékszerek, és valódi angol és francia illatszerek** és választékban.

Továbbá a **tavaszi idényre** legújabb divatu selyem és posztó férfi és gyermek **KALAPOK.**

Ez alkalommal bátor vagyok a n. érd. közönséget figyelmeztetni, hogy még mindig úgy mint azelőtt legnagyobb raktárt tartok, **női, férfi- és gyermek cipőkbe.**

Végül van szerencsém tudatni, hogy a **konyha-szerekbe** egy dúsan felszerelt külön osztályt rendeztem be.

A vidéki megrendelések legnagyobb pontossággal eszközöltetnek.

CSAPÓ SÁNDOR nagy bazárja Kolozsvárt.